

EĞİTİMCİLER ANAOKULU

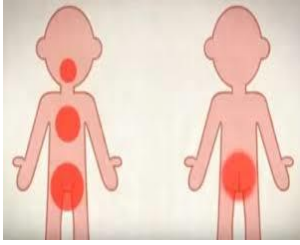
OCAK AYI REHBERLİK BÜLTENİ

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

Mahremiyet eğitimi, çocukların kendisinin ve diğer insanların *özel alanının farkına varması*, sosyal hayatın içinde kendi özel alanını koruması, diğer insanların *özeline saygı duyması*, kendisi ile çevresi arasında sağlıklı sınırlar koyması gibi bilgileri içerir.

Özel Alanı Tanımlama - "Dokunulması Yasak Olan Yerlerim" Refleksi - İç Çamaşırı Kuralı

Vücudun *kişiyeye özel olan bölgeleri*, bu bölgelerin *gizlenmesi* gerektiği çocuğa iki yaşından itibaren yavaş yavaş anlatılabilir. Bu alanın başkalarından gizlenmesi ve anne-baba ve doktorlar dışında bu bölgeye kimsenin dokunmaması gerektiği çocuğa öğretilmelidir.

Cinsel organlar çocuk sorduğunda anne-baba üzerinden değil, çocuğun kendi cinsel organları ya da kitaplar üzerinden öğretilmelidir.

Çocuklar dört yaşından itibaren vücutlarının belli bölgelerine dokunulmasından rahatsızlık duymaya başlamalıdır. Özellikle genital bölgelere dokunulması çocukta ani tepkiye neden olmalıdır. Bu bilincin kazandırılması için dört yaşından itibaren çocukların genital bölgelerine temas azaltılmalıdır.

Çocukların Cinsel Organını Sevgi Objesi Yapmama

Küçük çocukları cinsel organlarına dokunarak, onları konu yaparak sevmek doğru değildir.

Bu durum, onların *özel alanlarının ihlalidir*.

Çocuk bu şekilde başkalarının özel alanlarının kullanılarak onlara şaka yapılabileceği inancını taşır. Çocukları cinsel organlarını konu ederek sevmek, onları kendilerini *kötü niyetli yabancılardan korumak konusunda etkisiz kılabilir*.

Çocuk, bir başkası özel alanına dokunmak istediğinde bunun iyi mi yoksa kötü mü olduğunun ayrımını yapamayabilir. Çocuğun cinsel organlarını şaka konusu yapmak, göstermesini istemek, onlara dokunmaya çalışmak *çocuğun cinsel kimlik gelişimi* açısından oldukça sakıncalıdır.

Çocuğa İyi Dokunma Kötü Dokunma Arasındaki Farkın Öğretilmesi

Çocuklara iyi dokunuş ve kötü dokunuş ayrımının öğretilmesi, mahremiyet eğitiminin önemli bir parçasıdır.

İyi Dokunma

İyi dokunuşlar, çocuğu mutlu eden, kızdırmayan, üzmeyen, rahatsız etmeyen dokunmalar olarak anlatılmalıdır. Annenin-babanın sana sarılması, okuldan eve gelince annenin-babanın seni öpmesi iyi dokunmadır, şeklinde örnekler çoğaltılabilir. Anne-babalar, çocuklarına, bazı büyüklerin (doktorlar, anne ve babalar gibi) çocuklara dokunmak zorunda kalabileceğini; ancak en ufak bir rahatsızlık hissettiklerinde "Hayır" demeleri gerektiğini açıklamalıdır.

Kötü Dokunma

Kötü dokunuşlar, çocuğu rahatsız eden, canını acıtan, üzen, kızdıran, utanmasına neden olan dokunmalar olarak anlatılmalıdır. "Eğer birisi istemediğin halde sana dokunuyorsa bu kötü bir dokunmadır. Dokunma seni korkutuyor ve sinirlendiriyorsa, bu kötü bir dokunmadır. Eğer birisi senin özel bölgelerine dokunuyorsa bu kötü dokunmadır. Sana kötü dokunulduğunu hissediyorsan bunu mutlaka güvendiğin bir büyüğünle (anne, baba, öğretmen, aile büyükleri vb.) paylaş. Bunu yapan kişi seni tehdit ederse, bunun sır olduğunu söylerse ona inanma, mutlaka söylemen gerektiğini unutma.

Başkalarının Yanında Kıyafet Değiştirmeyin

"Daha küçük" diye düşünerek çocuğu iç çamaşırına varıncaya kadar başkalarının önünde soyup giydirmek doğru değildir.

Ayrıca anne-babanın da çocuğun görmeyeceği bir alanda giyinip-soyunması da çocuğun bütüncül bir mahremiyet duygusu geliştirmesi açısından önemlidir.

Çocuğu Banyo Yaptırırken

Çocuğu Banyo yaptırırken **4-5 yaşından sonra** çocuğu iç çamaşırı ile yıkamak, iç çamaşırı çıkarırken ve temizlerken gözleri kısıarak ya da başı hafif yana çevirerek o alana saygı gösterdiğimizizi hissettirmek çocuklarda mahremiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlayacaktır.

7 yaşından sonra banyoda çocukların kendi mahrem alanlarını kendi temizlemelerine fırsat tanımak da hem sorumluluk hem mahremiyet duygusunun gelişimi açısından güzel olacaktır. Anne babanın da çocuklarını banyo yaptırırken ölçülü bir kıyafetleri olması gerekmektedir.

"Tuvalette Benden Başkası Olmamalı" Bilinci

Bazı anne babalar, çeşitli nedenlerle ya çocukları ile birlikte tuvalete girmekte veya tuvaletin kapısını aralık bırakmaktadır. Bu davranış çocuğun temel davranış refleksi kazanmasına engel olmaktadır.

Her ne sebeple olursa olsun dört yaşına gelen bir çocuk, tuvaletin "özel" bir mekan olduğunu öğrenmeli, tuvalet ihtiyacını gideren birisinin başkaları tarafından görülmesinin uygun olmayacağını bilmelidir.

Çocuk genital bölgelerinin görülmesinden rahatsızlık duymamaya, kendisini tuvalette iken gören birisine tepki vermemeye alışmalıdır.

Çocuğun Anne-Baba İle Yatağının Ayrılması

2 yaşla birlikte çocuk yavaş yavaş bağımsızlığını kazanır ve kendi başına yemek yemeye, yolda kendi başına yürümek istemeye başlar.

Bu dönem gelişim olarak da çocuğun odasının ayrılabilceği bir zamandır. Ancak ekstra bazı durumlar olabilir.

Genel olarak 4 yaşına kadar bu sorun çözülmelidir. Çocuğun anne babasının özel ilişkisine şahit olması sakıncalıdır.

Odanıza İzin Alarak Girmesi Gerektiğini Öğretme

Çocuklara dört-beş yaştan itibaren anne-babanın odası kapalı ise odaya kapıyı çalarak ve izin alarak girmesi gerektiği öğretilmelidir.

Çocuğun odasına girerken kapısının çalınması çocuğa iyi bir model oluşturacaktır.

"Soyunma ve Giyinmede Yalnızlık" İlkesi

Çocuğun dört yaşından itibaren genital bölgelerinin başkaları tarafından görülmesinden adım adım uzaklaşması gerekir. Çocukların elbiseleri herkesin içerisinde değiştirilmemelidir.

Çocukların elbiseleri kimsenin görmediği bir ortamda değiştirilmelidir. Eğer mümkünse çocuklar elbiselerini kendileri değiştirmelidir.

Televizyondaki Sahneler

Çocuklar bu dönemde daha çok taklit yoluyla öğrendikleri için televizyondaki gördüğü sahneleri arkadaşlarının üzerinde deneyebilir. **İzlenilen TV programlarının içeriğine dikkat etmek gereklidir.**

Çocuğunun TV'deki sahneyi taklit ettiğini gören anne baba, çocuğuna aşırı tepki göstermeden, gülmeden bunun hoş bir davranış olmadığını söyleyebilir.

Çocuklar anne-babaların kendilerine değil de başkalarına verdikleri tepkiler yoluyla da davranışları öğrenir.

Örneğin bir televizyon sahnesinde arkadaşlarının özel alanına şaka amaçlı dokunan kişiye seslice kızılabilir. *"İnsanların özel yerlerine dokunulması hoş bir davranış değildir"* gibi cümleler kurulabilir, böylelikle çocuğumuzda özel alan kavramı pekişecektir.

"İzin Verirsem Dokunabilirsin" Bilinci

Çocuğa verilen eğitimin en önemli parçası çocukta **"izin verirsem"** bilincini oluşturmaktır. Yani çocuk ancak kendisi izin verirse ona dokunulabileceği bilinciyle yetiştirilmelidir. Anne- babalar ve diğer büyükler çocuğu öpmeden önce "seni öpebilir miyim?" diye sormalı izin aldıktan sonra öpmelidir.

Çocuğun güçsüz bedeninin, herkes tarafından izinsiz kullanılmasının çocukların kendi bedenlerini koruma refleksini kıracağı unutulmamalıdır.

"Bedenim Bana Aittir" Bilinci

Bebekliğinden itibaren kendisini rahatlıkla yetişkinlerin eline bırakan bebeğin ilerleyen yıllarda kendi bedeninin farkına varması ve çevresindeki yetişkinlerden ayrı bir birey olduğunu hissetmesi gerekir.

